

Redacțiunea Administrației
Tipografia:
 Brașov, piața mare, lângă
 hotelul nr. 30.
 Prețurile abonamentelor sunt în avans.
 Numerele sunt în avans.
Directorul de redacție:
 Brașov, piața mare, lângă
 hotelul nr. 30.
 Însumele mai primărilor în Viena
 R. Hama, Ch. Hama și Vogler (Otto
 Hama), H. Hama, Al. Hama, M.
 Hama, A. Hama, J. Hama; în
 Budapesta: A. V. Goldberger, Ec-
 clon Hama; în Frankfurt: G. L.
 Hama; în Hamburg: A. Hama.
 Prețurile inserțiilor: o soră
 normală pe o coloană 5 cr. și
 30 cr. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tarife și învoiașă.
 Abonamente pe pagina a III-a o
 soră 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIA

ANULU XVI

„Gazeta” este în să-careți
 Abonamente pentru Austro-Ungaria.
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 Nr.-ul de Duminică 2 fl. pe an.
Posta Română și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 28 fr., pe trei luni 18 fr.
 Nr.-ul de Duminică 3 franci.
 Se prenumără la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov
 administrațiune, piața mare,
 lângă hotelul nr. 30 etajul
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 7 fl., pe trei luni 5 fl. or.
 Cu Duminică în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni
 5 fl. Un număr 5 cr. v. a.
 sau 15 bani. Atât abonamen-
 telor cât și inserțiilor sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 238.

Brașov, Mercuri-Joi, 28 Octombrie (9 Noembrie)

1893.

Coalițiunea și popórele în Austria.

Brașov, 27 Octombrie.

Póte că pe când scriem aceste nouă ministeriu de coalițiune austriacă s'ă fiă deja constituită. Scirile, ce sosesc din Viena, spun cel puțin, că prințul Windisgraetz nu întâmpină dificultăți la formarea noului cabinet, și că s'ar fi înțeles cu șefii celor trei partide coalitate asupra ocupării celor mai multe portofoliuri.

Până mai eră alaltă-eră era lătită credința, că în cele din urmă totu contele Taaffe va fi însărcinat cu componerea noului cabinet. Der se vede, că conservatorii lui Hohenwart sunt firmu hotărâți a delătura ori-ce viitoare combinația ministerială cu Taaffe în frunte și acesta le va și succeda, căci coalițiunea Germanilor, Polonilor și a conservatorilor dispune de majoritate în cameră.

Altă întrebare este decă majoritatea popórelor din Austria consimte cu majoritatea parlamentară nefiresc compusă de acesta coalițiune. În privința acesta răspunsul nu póte fi decât negativ.

E învederat înaintea de tóte, că Cehii nu potú nici-decum simpatiza cu noua majoritate, din care nu numai că ei nu facú parte, dér în care vorú juca unú rolú principalú adversarii lorú germani. Și neîncrederea Cehilor în noua coalițiune se estinde mai multú ori mai puținú și asupra celorlalte popóre negermane din imperiu.

Dér chiar în sinulú coalițiilor însiși se manifestă o indispozițiune și o neîncredere totú mai mare cu mersulú lucrurilor.

Pressa germană din Boemia nu manifestă nici cea mai mică bucuriă asupra faptului, că acum partida

stângei germane merge mână în mână cu clubul Hohenwart, care a fostú celú mai mare contrarú alú ei.

Pe de altă parte feudalii și clericali germani nu védú cu ochi buní alianța cu liberalii și cu francmasonii germani, ér centralistii se înspăimântă de coalițiunea cu autonomistii.

Slavii de sud, cari suntú în cea mai mare parte represetanți în clubul Hohenwart, nu se potú deda cu ideia de a lucra alături cu Plener și cu centralistii germani în contra Boemilor. Ei strigă mereu, dice „Narodni Listy”, că nu se vorú face slugile lui Plener în contra fraților lorú.

Chiar și în sinulú Polonilor din Galiția domnesce mare nelinise din cauza mersului cel' a luatú crisa. Totú mai multú se ivesc voci, cari se opunú politicei inaugurare de conducătorulú polonú Iavorsky. Se dice că și în clubú i s'au tăcutú aspre imputări, pentru că a datú ajutorú Germanilor în contra contelui Taaffe.

Pe câtú de liniștitú pare a se desfășura crisa în Viena, pe atâtú de mare este neliniștea ce domnesce între popórele din imperiu, căci aproape nimeni n'astéptă o îmbunătățire a situațiunei dela viitorulú guvernú alú coalițiunei.

„In dílele acesta”, scrie „Narodni Listy” din Praga, „coalițiunea va avé s'ă se supuná la prima probă. Se póte óre, ca dintr'o societate atâtú de pestriță s'ă iésă unú guvernú, care s'ă fiă în stare a restabili liniștea și pacea între popóre? Marea problemă viitoare este ca s'ă se mulțumescă națiunile și țerile imperiului prin perfecta egală îndreptățire națională... Dér unú guvernú germano-polonú-feudalú nu va fi în

stare s'ă resólve măcarú o singură cestiune, s'ă mulțumescă măcarú o singură națiune.”

CRONICA POLITICA

— 27 Octombrie.

În dílele din urmă n'a născutú vorba, că ministrul ungurescú de culte și instrucțiune publică, conte Albin Csaky, ar avé de gândú s'ă demisioneze. În privința aceste sciri, „Egyetértés” scrie, că în adevérú, Csaky se ocupă cu ideia demisionării, dér până acum elú încă n'a pășitú cu ideia acesta așa, ca s'ă se póta díce, că ea ar fi acum la ordinea dílei. Încă mai de multú Csaky a declaratú, că nu va demisiona, până nu va vedé asigurată sörtea reformelorú bisericesci. Elú a ținutú deci s'ă își implinescă promisiunea; noușle faime privitoare la demisionarea lui stau în legătură cu proiectulú despre cásătoria civilă obligatóre, dér nu suntú întemeiate. De altmintrelea asigură fóia ungurescá, că chiar decă ar renunța contele Csaky la portofoliulú ministerialú, acesta n'ar însemna, că elú ar avé de gândú s'ă se retrage de pe terenulú luptelorú politice, deórece în acestú casú elú are s'ă ocupă postulú de *presedinte alú camerei magnațilorú*. Acesta se va întâmpla însú numai după ce reformele politice bisericesci vorú trece prin desbaterele díetei.

Oficioșii ungueri lățiseră după „*Magyar Ujság*” scirea, că Majestatea Sa și-a datú învoirea de a se așterne díetei spre desbatere proiectulú de lege despre cásătoria civilă. În 6 l. c. s'a ținutú în adevérú unú consiliu de ministri, sub președința Majestății Sale, care s'a ocupatú de acesta cestiune. Clubulú liberalú aștepta răspunsulú favorabilú, dér ministrii *Wekerle* și *Szilágyi*, reînțorși dela consiliu au fostú silii s'ă mărturisescă, că guvernulú n'a primitú încă învoirea preainaltă și că Majestatea Sa și-a rezervatú de a da resoluțiunea sa în modulú obișnuitú în scrisú. Scirea acesta a produsú o penibilă impresiune în clubulú

guvernamentalú, pentru-că se prevede, că ministrulú-președinte nu-și va puté implini promisiunea, că fără de aprobarea prealabilă din vorbă nu va puté intra în desbaterea bugetară. Acestá desbatere avea s'ă reîncepă mâine, Joi, și până atunci resoluțiunea monarohului, care a plecatú la Viena, nu póte sosi. Foile opoziționale credú, că acesta trágănare nu va contribui nici decum a redica véđa guvernului.

Diarulú Cehilorú tineri „*Narodni Listy*” împărtășesc, că în presa germană prinde totú mai mari rădăcina idea, ca s'ă se dea Galiției o pozițiá deosebită. E vorba adecă de aceea, ca Galiția, Bucovina și Dalmația (?) s'ă aibă o pozițiá analogă cu aceea a Croației față cu Ungaria. Decă, dice numita fóia, acesta cestiune s'ar resólva în sensulú Germanilorú, atunci interesulú Germanilorú în Austria ar face unú mare progresú.

Adresa Ungurilorú Clușeni.

(Urmare).

La nutrirea agitațiunilorú române oferă unú bogatú izvorá și legea pentru regularea posesiunilorú, care a trecutú prin mai multe schimbări.

Procedura pentru regularea posesiunilorú are următoarele patru momente principale: 1) cestiunea învoiei; 2) măsurarea teritoriului ce este a se regula; 3) clasificarea parțelorú de posesiune; 4) tăierea pământului pe baza combinațiunei cásătíimilorú constatate la măsurare și clasificare. Procedura acesta întotdeauna ia de basă posesiunea factică, ignorândú cu totulú cestiunile dreptului de proprietate contestatú. Scopulú însu-și la acesta procedură are în modú esențialú naturá economică. Din tóte este clarú, că aici rolulú mai de frunte îlú potú avé singurú numai cei ce suntú specialiști într'ale ingineriei, economiei câmpului și pădurăritului, deórece resolvarea corectă și dréptă depinde mai cu sémă dela esactitatea măsurării, dela priceperea de specialistú a estimării pământului și dela combinațiunea cinstită a ambe-

FOILETONULÚ „GAZ. TRANS.”

Inaugurarea bustului lui Kogálniceanu.

(Raportú specialú alú „Gaz. Trans.”)

Galați, 24 Octombrie v. 1893.

Astăzi la ora 1 p. m. s'a desvélitú în modú solemnú bustulú neuitatului Kogálniceanu, în admirabilulú parcú municipalú din mijloculú orașului Galați. Au asistatú la acesta solemnitate, afară de autoritățile locale, d-lú colonelú Bereșteanu, reprezentantulú M. S. Regelui; reprezentanții presei, delegații universitățilorú și a studențilorú universitari, precum și reprezentanții familiei Kogálniceanu.

Înainte de desvélire s'a oficiatú serviciulú divinú de către episcopulú Partenie alú Dunărei de josú, încurgiatú de unú numerosú clerú. După terminarea serviciului divinú, s'a desvélitú bustulú în sunețulú imnului naționalú și între aplausele însuflețite ale imensului publicú, ce era de față.

Seria discursurilorú a deschis'ó d-lú *V. Al. Urechia*, profesorú universitarú, arătândú însemnătatea politică și literară a

lui Kogálniceanu. Aici v'ă alătură intereseanta d-sale vorbire:

Discursulú d-lui V. A. Urechia.

Onoratú auditoriu!

Noi, cari amú ajunsú în vârfulú dólului vieței; noi, cari îi descindemú olină opusă, ne întrebămú, dela 1891, cu durere:

„Unde este elú?”

Dér și juna generațiune, care, fresce, se grăbesce a-și face locú largú în câmpulú de răsboiu aprigú alú vieței, și ea însa-și, în tóte dílele, se întrébă emoționată: Dér ce este? Cese petrece? De ce acesta confusiune și incoerență între ómeni, în spirite, în fapte?

Golulú lăsatú de ómenii mari ai națiunilorú produce fenomene morali, cari se simtú, dér nu totdeauna se potú esplica.

Nedumerirei anxioșe a nouelorú generațiuní, ca și durerei nóstre și a béránilorú, unú singurú răspunsú respicătorú scimú da, ca istoricú:

Nu mai este elú!

Nu mai este în vieță acelú bărbatú, care în esența geniuluiú s'au plămăditú și re'nchiăgatú neamulú românescú. Nu mai este între noi acelú bărbatú, care în cur-

gere de jumătate secolú de labóre a cristalisatú o bună parte din idealulú națiunei române, prin Unirea Principetelorú (care fără de Kogálniceanu nu se făcea), prin deșteptarea consciinței romanice, prin patriotismlú, prin aședarea instituțiunilorú politice pe temelii democratice, prin înarmarea națiunei cu pușcă și cu carte!..

Nu mai este acum acelú bărbatú, celú mai cultú, celú mai învățatú dintre contimpuraniiú s'ei.

Unde este acela, la scóla căruia, de istoricú, de publicistú, de naționalistú, s'au formatú generațiunile, cari sub direcțiunea lui ni-au datú Unirea, dinastia lui Carolú I și independința? Unde este factorulú de căpeteniá a totú ce există, stéua conducătoare a Românilorú de sub jugú străinú, desrobitorulú Țiganilorú, (căci elú a ascuțitú péna în care domni Moldoveni au semnatú acea desrobire)? Unde este improprietorulú țeranului? Unde este epératorulú drepturilorú țerei la Congresulú dela Berlínú, elú, în fața căruia marele Bismark, după ce-i ascultá pledoaria, se ridicá în picioare, dândú acestú exemplu tuturorú ocolilorú s'ei din Congresú, și díce cu mirare: *La Roumanie a ses homes!*

Unde este oratorulú cu graiu răsună-

torú în Parlamentú, cu graiu respicátú, luminătorú, sfátuitorú și la nevoiá detunătorú? Unde este M. Kogálniceanu, podoba Moldovei și apoi a României? Unde este reprezentantele Galațilorú din Parlamentú, acelú reprezentantú, care m'a deprinsú și pe mine a servi Galații, nu pentru beneficii, ce mi-ar oferí, oi pentru-că a fostú și că trebuie s'ă redeviná organulú de respirare, de vieță a Țerei române?..

Unú orașú, care a avutú onórea s'ă numere în sinulú s'eu pe unú Negri, unú Cuza și pe unú M. Kogálniceanu, nu póte s'ă i uite și s'ă nu se întrebe adese ca mine:

Unde suntú acei bărbați?

Unde este M. Kogálniceanu?

— Unde este?

O palmă de loctú, la Eternitatea din Iași, a fostú de ajunsú pentru a cuprinde cenușile Gigantului, care pe umerii lui a ridicatú susú, totú mai susú, o națiune intrégă.

Dela 1891, de când mórtea l'a răpitú din fruntea națiunei sale, mai în fiá-ce dí am cetitú în jurnale apeluri la colecte de bani pentru monumente, statue, buste ale unorú ómeni, cei mai mulți deveniți mari

loru acestora. Va să dică este clar și a ceea, că aici peste tot dîșu nu se ivesce necesitatea funcționării judecătorești, deoarece și controversale, ce se ivesc, nu pot fi decât de natură tehnică și economică. Pe lângă toate acestea, cu îndeplinirea procedurii pentru regularea posesiunilor sunt încredințate tribunalele reg.; — nu numai atât, dîr pe cei ce voesc să facă comasare, sîu sîși segregheze pădurea, ori pășunea, legea îi îndrumă de-a dreptul la procesul în contra acelora, cari au obișnuit să trage folose din starea cea neregulată. Ba legea merge încă și mai departe și vine înainte cu deosebirea de rang, — oare și în privința socială se află în apunere, — când la înșirarea pămînturilor în clase, lasă să fiă reprezentate interesele fostului domn de pămînt printr'o comisiune de specialiști deosebită, ér ale foștilor iobagi printr'o altă comisiune de specialiști deosebită.

Cu modul acesta, spiritul legii, după care în părțile ardelenne raporturile de proprietate numai prin iscarea de procese se pôte regula nu numai că îngreună, scumpesc și lungesc procedura, ci mai are și unele consecuențe politice și sociale foarte regretabile. Deoarece întotdeauna comasarea acela o începe, care cunósce mai bine avantajile ei, va să dică proprietarul de pămînt mai cult, sîu mai bine dîșu fostul domn de pămînt, pe care legea îl îndrumă la procesul contra acelora, cari n'au inițiat comasarea, sîu nici nu o doresc, — adevă în contra micilor proprietari neculți, sîu mai bine dîșu în contra foștilor iobagi. Deoarece însă în cele mai multe cazuri fostul domn de pămînt este Român: de aci urmază, că procesele pentru regularea de proprietate, aprópe fără excepțiune, le pórta Maghiarii în contra Românilor. Decă acum ne gândim la natura bânuitoare a poporului și la înapoiata lui stare culturală, și decă ne gândim la faptul, că agitațiunea română își recrutează tabera sa în cea mai mare parte dintre advocații de limbă română: e ușor de a vedea, că ce ocaziune favorabilă le dau agitatorilor aceste procese de regulare a posesiunii, pentru de-a duce în rătăcire poporul, pentru de-a deștepta ura de rasă și de-a ațîța tendințele socialiste.

Tóte aceste neajunsuri s'ar puté încungiura, decă scoțîndu-se din cercul de influință al tribunalelor reg. procedura pentru regularea posesiunilor, s'ar încredința cu această lucr organe specialiste competente astfel, ca acolo, unde comasarea nu stă în contra-dicere de interese cu raporturile locale, ele din oficiu s'o începă și s'o ducă în deplinire pe speșele proprietarilor.

Aceștea ar fi măsurile, dela cari se pôte spera înfrînarea mișcării antipatriotice. Înfrînarea însă însemnă pentru patria

noastră numai o liniște momentană. O liniște permanentă se pôte aștepta numai în acela easă, decă se vorú tăia rădăcinile dătătoare de viață ale tendințelor distrugătoare de stat. Acest scop se pôte ajunge prin următoarele măsuri:

II.

a) Articolul de lege privitor la egala îndreptărire a naționalităților, în întregu cuprinsul sîu nu este alt-ceva, decătă o mare contradicere. Din spiritul și din modul cum este el alcătuit se vede, că legislațiunea nu întru atăta a avut în vedere necesitățile vieții de stat a Ungariei, câtă mai multă teoriile unor învățați din străinătate. Pe când de-o parte, în partea introdusătoare a legii se decretază principiul de drept public, corect din tóte punctele de vedere, că toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, constituie împreună națiunea maghiară unitară: pe atunc, de altă parte, un șir întreg de alineate ulterioare spriginesc tendințe, ce fîntesc la distrugerea unității culturale și sociale, și în urma acestora la distrugerea unității politice.

Fiă-ne permis a ne provoca aici la §§ 5 și 6, cari nu numai obligă pe funcționarii administrativi, ca în atingerile lor oficiale cu comunele, cu adunările, cu reuniunile, cu instituturile, ba chiar și cu privații să se folosescă de limba maternă a acestora, ci le permite funcționarilor administrativi încă și aceea, ca să alégă între limba maghiară și între limba protocolară a administrațiunii. Va să dică acești paragrafi, în legătură cu concesionile date la timpul sîu cu privire la limba protocolară, oferă mijloc și ocaziune legală la distrugerea unității administrative. Când însă alineatul al 8-lea dispune ca, judele să primescă și să pertracteze procesul în limba partidei, ca sentința s'o redigeze în limba maternă a celui pentru care se aduce, ca hotăriri judecătorești să aducă în limba litiganților, ba chiar și sentințele unguresci ale judecătorilor mai înalte trebuie să se traducă: prin această s'a făcut primul pas însemnat și spre distrugerea unității justiției.

Acastă operă de distrugere a unității își găsește continuarea sa în dispozițiunea, luată în socotela unității culturale, care în § 17 obligă pe ministrul de culte, ca în școlile de stat aflate pe teritoriile locuite de naționalități, până s'as la calificățiunea academică, să se îngrijescă de calificățiunea tinerilor nemaghiari în propria lor limbă maternă. Să mai adăogăm la acestea alineatul al 27-lea, care obligă pe guvern, ca în oficiile țerei. mai cu seamă însă ca hispani, să numescă persoane de diferite naționalități, — și decă tóte acestea le alăturăm la alte dispozițiuni ale acestei legi, cari n'au fost citate aci, dîr

cari s'au întru tóte de același spirit: nu se va puté nega marea contradicere, ce conține în sine această lege, când în partea sa introdusătoare prezentă ca principiu unitatea națională maghiară, în timp ce în părțile sale singurice deschide cale directă întru a imbucațai, în practică, această unitate principiară în atătea părți, în câte feluri de limbi se află în patria noastră.

Cheia susținerii Ungariei constă mai ales în impregiurarea, că rassa maghiară, ca factoră hotărîtoră în ale statului, întotdeauna s'a sciută acomoda după ideile conducătoare ale timpului. Pulașiunile inimii noastre pentru națiune întotdeauna au stat în concordanță cu pulsașiunile omenimei spre progres. Acastă caracteristică națională a făcută posibilă primirea creștinismului; această a adus constituirea ordurilor, care a dată țerei atăta libertate, câtă a poștit și câtă a suferit spiritul evului mediu; acestei caracteristici este a se mulțami. că patria noastră a sciută să schimbe sistemul de drept al ordurilor cu sistemul egalității de drept, fără vre-o presiă din afară și fără vre-o sguđuire înăntu. Acastă caracteristică și astăzi se află în Maghiar; și după ce între ideile conducătoare ale epocii noastre de astăzi se remarcă cu vioiciune tendința spre înființarea de state naționale: de aci vine, că și sentimentul obștesc al rasei maghiare este pîtruns de această idee. Se pôte observa această în societatea maghiară, fără deosebire de partide politice, de clase și de confesiune; în punctul acela însă, ca statul nostru să fiă stat național maghiar, tóte cugetările societății maghiare, tóte tendințele și tóte pasiunile ei una sînt. În cestiunea aceasta nu există împărechiere, nu există deosebire de vederi. Așa stăm impresurați în jurul acestei cestiuni ca și adevărații credincioși în jurul altarului.

Nimenui nu-i trece prin minte, de-a înțelege idea de stat național maghiar astfel, ca în acela să se contopescă, așa dîcînd, limba maternă, caracteristica de rasă și tendința culturală a cetățenilor de alte limbi. Sub caracterul național maghiar al statului nu putem înțelege altă ceva, decătă ca în tóte organizările vieții de stat și în tóte manifestările acestora să se găsescă expresiune limba, arta, spiritul, credința și tradițiunea, modul de cugetare și caracterul rasei conducătoare maghiare.

După cele de mai sus nu mai e lipsă a dovedi, că una dintre piedecile principale ale deplinei realizări a statului național maghiar este legea de naționalitate. Acastă piedecă se va puté delătura astfel, decă se va decreta, că tóte autoritățile aflate pe teritoriul Ungariei, afară de Croația, sînt obligate a se folosi de limba statului atăt în oficiu, cât și în corespon-

dențe; și că tóte dispozițiunile legilor contrare cu acesta se abrogă.

(Va urma).

SCIRILE ȘILEI.

— (25) Octombrev.

Maiestatea Sa a plecat Luní sêra dela Budapesta la Viena, unde va rămân pentru timp mai îndelungat.

—x—

Ministrul Bethlen și cestiunea naționalităților. Ministrul unguresc de agricultură, conte Andreiu Bethlen, a sosit Duminecă dimineața la Clușiu pentru a lua parte la alergările de cai, ce s'au ținut în comuna apropiată Juculb-înterior. Aci ministrul Bethlen s'a întreținut mai multă timp cu un vechiu conscolară al sîu. Despre această întreținere, „Erdelyi Hirado“ scrie următoarele: „În cursul conversației a venit vorba și despre planurile privitoare la îmbunătășirea raporturilor de naționalitate. Cu privire la asta, A. Bethlen a făcut câteva observări. A dîșu, că și el află, că a sosit timpul să se îmbunătășescă situațiunea, dîr pe lângă tóte acestea crede, că ar fi un lucru de mare însemnătate, decă din partea însă și societății s'ar scoate la ivelă vre-un plan bun în privința aceasta.“ — Nu cumva așteptă ministrul dela Bartha Miklos și soți o asemenea inițiativă pe cale socială?

—x—

Liberat. „Tribuna“ aduce scirea, că procuratura din Sibiu, în urma avisului primit dela procuratura din Clușiu, a pus pe picior liberă pe d-l I. Russu-Șirianul, care deși s'a insinuat la procurorul din Sibiu, a fost deținut două zile în arest, ca și când ar fi fost temere să nu desereteze. D-l Russu nu fu-ese escortat, cum s'a dîșu, la Clușiu.

—x—

Incurgiare. Un amic din părțile Tîrnavei-mici ne scrie, că notarul român din Lăscud, d-l Birtolon, a fost suspendat zilele acestea din post sub cuvînt, că în urma ivirii colerei prin acele părți, n'ar fi îngrijit destul de bine de sănătatea publică. Motivele suspendării, fiind trase de pîr și neintemeiate, d-l Birtolon a decis a face recurs la ministrul Hieronymi.

—x—

Învătători, cari nu știu unguresc. Din Chiohinda mare se scrie, că în comitatul Tîrnabalului se face acum însemnarea învățătorilor, cari nu știu unguresc, amensurat ordinațiunii ministrului unguresc de culte. S'a aflat, că în cercul Chiohindei mari, care în preponderanță e locuit de Sîrbi, „ca la 80% dintre învățători nu știu nici măcar scrie unguresc.“ Se dîce, că mai mulți dintre acești învățători au absolvat numai anul trecut preparandia

sub ochelarii binevoitori ai rudelor lor, ori, în cazul cel mai bun — al unor partide politice...

Dela 1891 n'am cetit altă apel pentru un monument național de ridicat lui M. Kogălniceanu, de câtă cel rămas fără ecou, al Municipalității dela Iași... încă din 1891 tăcerea a stîns ultimul ecou al celui apel...

Și atunc mi-am dîșu: Națiunile cari nu știu să aibă cult pentru cei cari au muncit pentru ele, nu sînt națiuni viabile. Și m'am îngrozit de așa concludiune istorică.

Și am căutat să-mi explic fenomenul deconșolant al acestei vinovate uitări, întînsă ca giulgiul morții asupra unui mormînt abia închis.

Mi-l'am explicat.

M. Kogălniceanu n'a fost nici odată șef de partid. În lupta crudă de partide, nu istoria, nici inima grăesc, ci trebuințele luptei dîluc.

Geniul lui M. Kogălniceanu i-a repugnat să grupeze ómen în juru-i, solicițai de interese, ori de dorul puterii pentru putere. Pe Kogălniceanu nu l'au urmat ómen anumiți, între 1840—1864, ci

națiunea întregă... Partidă va să dică ce nu e total și întreg...

M. Kogălniceanu a fost și va rămân total și întreg al națiunii...

Apoi când opera lui de uriașă fî terminată, M. Kogălniceanu firesc nu mai află în juru-i conșurători ori partizani, ér națiunea, asemenea omului care fixînd un apus strălucit de sóre, își perde momentan vîșul, națiunea orbită, închidînd ochii sub orbirea strălucirii, nu mai vîș pe M. Kogălniceanu, nu mai vîș pe marele frondeur al domniei lui M. Sturdza, pe marele sfetnic al domniei lui Gr. Ghica, pe marele conducător al Unirea Principatelor, pe marele întemeietor al democrației române, pe întemeietorul neatîrnării Bisericii naționale, pe întemeietorul proprietății țerănesci, pe fondatorul în 1860 Oct. 26 a Univ. de Iași și în 1864 a celei de Bucuresci, pe marele istoric, pe marele orator, neîntreutul om de stat... pe cel mai neasemnată factor al gloriei domniei lui Carol I...

Nici astăzi națiunea română nu și-a recăpătat vîșul ofuscăt de rașele anuînde a lui M. Kogălniceanu.

Până ce ea va vedea limpede în trecutului ei de ieri, alaltieri, — și va vedea

limpede peste puțină timp, când pietatea filială a d-lui V. M. Kogălniceanu, demn al marelui bărbat, va fi realizat publicățiunea operelor literare, istorice și a actelor și corespondenței politice a tatălui sîu, din care astăzi apără prima fasciculă. Până ce va vedea limpede națiunea și, prin o lege a optice, la orizontul îndepărtat va apăre multă mai strălucit și măreț memoria lui M. Kogălniceanu, până atunc să facă discipulii lui, amicii lui personali, ceea ce întîrzie a face, în mare, națiunea: să perpetue în bronz și marmoră tăietarile fizice ale aceluia, care la morală va rămân etern în amintirea istoriei Românilor.

La dorul meu de amic s'a unit dorul de amic al marelui mîestru statuar C. Hegel, autorul minunatei statue, ce am avut fericea a dona Iașilor, și din intrunirea dorurilor noastre rezultă acest monument.

Un simplu bust ca monumentul lui M. Kogălniceanu! Dîr ce?... Nu încapă chipul lui D-șu în o iconă, pe o scîndură de câte-va centimetri?...

Nu mai mîri sînt pe fața Globului? Sînt și fluvii, riuri, ba chiar micile pârăușe, cari reoaresc și mînoșeză ogórele arse de sóre.

Tot așa va fi de astăzi încolo, în lumea română: nu un megalic monument al lui M. Kogălniceanu, ci și un modest dar admirabil, reușit bust al lui.

Unde puteam așea mai nemerit această iconă scumpă, decăt în mijlocul Galașilor, al cărui a fost M. Kogălniceanu, de atâtea ori, reprezentatul în Parlament și îndestrator cu atătea instituțiuni, din cari vai! atătea s'au perdat dela mórtea lui...

Când acum 3 ani amicul meu Hegel lucra la Conștanța bustul lui M. Kogălniceanu, deplin satisfăcut de opera mîestruului, îi dîcea:

— Să-mi faci 12 esemplare...

S'ar căde negreșit să fi răspândite multe asemenea, pretutiindenea, în patria română.

De o camdată Galașii numai în vorbă, grația favorabilei primiri ce am întâmpinat dela D-vóstră, d-le Primar, când v'am propus să aședă acest bust în parcul municipal. Aflința numărósă și alésă a Gățătenilor la această serbare, ne probază, ca nici d-vóstră, d-le Primar, când ați învoit aședea bustului, n'af greșit, nici eu — discipul al lui M. Ko-

gr. or. din Zombor, unde nici până n'au putut' o duce cu ungaria. —

Societatea bis. lit. „Alexi Șincal“ a teo- români gr. cat. din seminarul 1893/4 în modul următor: Ales. Avram, cleric de a. IV; Teodl Vaida, cleric de a. IV; Dănilă Aluaș, cleric de a. II; notarul al ședințelor: Alimpu cleric de a. II; bibliotecar: Ioan cleric de a. III; cassar: Dio Vada, cleric de a. III; vicebiblio- arhivar: Augustin Măndruț, de a. II, și controlor: Ioan Hotea, de a. II.

Răcindu-se timpul, difterita erăși în mai multe ținuturi se între copii. În Ciaba s'au bolnă- de copii, dintre cari 18 au murit; trei comune din Bihor s'au acum 14 casuri noue de difte- în Seghedin bôla a început să victime între scolar; în Orșova școlile pe de ce zile și salele au fost supuse desinfec- cauză marel dimensiuni a difteritei. Abrudului și ale Aiudu- asemenea se anunță. că a isbuonit în mod sporadic.

Concertul Ondricek. Atragem încă o atențiunea publicului asupra concertului de renumit virtuos în violină Franz Ondricek în 15 Nov. n. în sala hotelului Cen- tral cu concursul cântăreței d na Ondricek și a pianistului A Fränke. interesu, cu care publicul a concertele distinsei artiste brașo- Irena de Brennerberg, va alerga, sun- și la concertul renumitului care trece de „Rege al violini-“ și care a oferit și orașului nostru plăcere de al pută asculta. Bilete se la librăria Hiemesch și s'era la Cerle 2 fl. II Cerle 1 fl. 50. numerotată 1 fl. Galerie 1 fl. Parteru cr. Studenți 40 cr. Inceputul la

Decoromânismul și politica culturală maghiară.

VII. Școlile unguresc vor smulge din tinerimii române cea iubire, ce în piept mamele române și cu mai mulți tineri vor învăța în școle

străine, cu atât națiunea pierde mai mulți fii. Răvna după premii și interesele private îl vor atrage către străin, frumsețile acestora îl vor ademni, că nu vor cunoște în viața lor, decât pe acestea și singurul lor dor va fi, ca să se alăture la națiunea, care 'i seduce prin frumseța și părțile ei bune și nu-i va mai lega nimic de națiunea română, și de-odată cu limba română vor rupe or- ce legătură cu limba națională. Ar fi o nebunie, ca Românul să se lapede de naționalitatea sa și de dragul culturai, să se unescă cu nația maghiară. Minte sănătoasă ne spune, că de dragul progresului cultural, Românul să se unescă cu Românul, Némțul ou Némțul, Bulgarul ou Bulgarul. Din motivul acesta Românul să se unescă întâi dela Nistru până în Balcan și din Balcan până la Tisa prin identitatea limbii, prin inrudirea gândirii și simțirii, ér după aceea cu celelalte popore latine. O astfel de unire are loc la toate poporele, fiindcă acesta n'are tendință și natură politică, ci obișnă-marea ei e numai progresul culturai omene- scor pe calea firăscă a dezvoltării naționa- lității fiăcărui popor.

Cuvintele acestea le-a rostit Simeon Bărnățu la 1848 în renumita sa cuvântare din adunarea dela Blășiu. Am arătat deja în studiul premergător, că acestă vorbire a fost un program lămurit al politici naționale române din Ardeal, dela care, în asență, nu s'au abătut de loc compatrioții noștri Români. Cuvintele citate ale lui Bărnățu ou dreptă cuvântă le putem considera de adevăratul program naționa- lă culturală politică al Românilor. Ér în reasumat, acestă program este: nu ne trebuie cultură ungurescă!...

Nu ne trebuie cultură ungurescă! este parolă mișcărilor naționale române dela Bărnățu încoace, deși fără cultura maghiară și fără de ajutorul acesteia, cultura naționa- lă română n'ar fi totă nici căd. Șincal dice într'un loat al Croniceii sale: „M-i potă arăta o diplomă, care este p sesiunea ilustrei familii a conților Vas de Czege, ca să documentez, că deăcă acestă familie nu mi-ar fi scut întră ajutor, eu nici-odată cu ajutorul Românilor n'ar fi putut scrie acestă Cronică, oi aș fi ars'o de mult, atât m'au supărat Românii dela cari am așteptat ajutor.“

D-lă Jancso mai oitându și din o scriere a actualului episcop Nic. Popea susține, că cultura maghiară nu este duș- mana culturai române, ér spiritul opoziționa- lă maghiară și iubirea de libertate a fost făclia, care a aprins inima eroilor românilor, — apoi continuă:

Deăcă nu-mi oredă mie acestă Români, oitez un martor clasic, pe Barițiu, care în „Istoria Transilvaniei“ vorbind despre mișcărilor lui Bărnățu și ale soților săi

dice: Ar greși cel ce ar crede, că acele agitațiuni politice, ai căror inițiatori au fost tinerii dietei dela Pojon și trans- plantate de acolo, prin Nic. Wesselényi și soții săi din Cluș și în întregul Ardeal, ar fi lăsat'o neatinsă acea tinerime română care pe atunci a studiat în licee, gimnasii și seminarii. Tinerimea română a fost însă puțin mai precaută, dér la nici un cas nepăsătoare, căci de ar fi rămas nepă- sătoare n'ar fi merită nici o bucată de pâne înmuată în apă. Deăcă tinerimea maghiară și-a avut martirii săi, ca Lovassy, Kossuth și alții, cari au suferit pen- tru idealele véoului, deăcă Nic. Wesselényi a propagat în țără șapte ani de-arândul opoziția față ou toate ordinațiunile și dis- pozițiunile, cari veneau dela regim, și ti- nerimea asculta și cu pietate sorbia prele- gerile profesorilor Szász Károly și Dozza, nici tinerimea română n'a fost surdă și mută, și ea a ascultat și a supt acele idei noue. Înre anii 1830 și 1845 vre-o câte-va sute de tineri români au studiat la facultățile filosofice și juridice din Oradea, Cluș și Pesta, fără ca să fi negat naționa- litatea.

Dintre acești tineri s'au aplicat mai mulți, ca practicanți, la tabla din Tergul- Mureșului, ér alții au intrat în seminarul din Blășiu. Astfel în Septemvre 1831 au intrat de-odată 7 inși la teologie, toți veniți dela Clușiu, ér nu din Bucuresc, séu din Petersburg....

Trebuie să le arătăm Românilor, că toate cuvântările, cari propagă, că Românii din patriă trebuie să respingă cultura maghiară și să caute acestă ajutor la alte popore, fiă de rassă latină ori de altă rassă, nu stau în contradicere numai ou desvol- tarea istorică, oi chiar și ou cele mai scumpe interese ale românilor. Românii și Ma- ghiarii, cari de secol trăiesc aici laolaltă, nu sunt numai politicesce, oi și culturali- cesce avisați unii la alții.

Dér, ca să putem face acestă, noi Maghiarii încă trebuie să învățăm romă- nesce, să studiam literatura română până în detaliurile ei cele mai mici. N'o ceremă acestă dela întreaga maghiarime, căci ar fi o pretensiune imposibilă, oi numai dela aceia, cari sunt chemați să reprezente in- teresele culturai maghiare între Români, organele cari inspecteză administrația în- vătămentului, directorii supremi și inspec- torii de școle.

(Va urma.)

Necrolog.

Ionitză I. Zărnescu, comersant în Ploesc, după o îndelungată și grea suferință, fiind împărțit ou sfintele taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului astăzi la 12 ore în etate de 38 ani. Despre acestă dureră și irrepa- rabilă pierdere profundă intristată familia a d-functului înucosoințează pe toate rude-

niile, amicii și cunoscuții. Rămășițele pă- mensesc ale scumpului decedat se vor ridica din casa părintescă și se vor de- pune spre eternă odihnă în cimiterul co- munei sale natale Turcheș (Săcele) în 26 Octomvre v. o. la 2 ore p. m.

Turcheș, 23 Octomvre 1893.

Fie-i memoria binecuvântată!

Paraschiva I. Zărnescu născ. Pantzu, ca mamă; George Zărnescu, Nec. Zărnescu, Alexe Zărnescu, ca frați; Dutzu B. Pantzu comersant în Ploesc ou unchiu; Maria I. Ștefan, ca soră; Ioan D. Șeitan, ca omnat; Ionel I. Pantzu comersant ou veru.

DIVERSE.

Pești electrici. Un învățat italian a descoperit organe electrice în vre-o 50 de specii de pești, dér aceste organe nu le-a putut studia în particular, decât numai la vre-o 5—6 specii. Cei mai cunoscuți din acești pești sunt cei numiți „torpedini“, cari se găsesc în mările Mediterana și Adriatică; „gymnotos“, cari trăiesc în lagunele Orinocoului (America de Sud); „malapterures“, cari înotă prin Nil, Nigerul, Senegalul și alte riuri africane. Organul electric pte fi considerat ca format din trei părți; centrele electrice ale creerului; nervii electrici conducând la organul propriu dist electric; și organul propriu dist electric. Electri- tatea nu e produsă de centrele creerului, nici transmisă de membrii electrici, oi ea este produsă de organul electric propriu dist, dér acestă organ nu lucră decât numai sub influința impulsunilor nervose

Sciri telegrafice.

Viena, 7 Noemvre. Prințul Win- dișgraetz începe a da de dificultăți mai ales în ce privesce ocuparea ministeriului de interne. Mare sensa- țione a produs scirea, că curând după sosirea Majestății Sale dela Buda- pesta, contele Taaffe a avut o au- diență la împăratul, care a durat timp, foarte îndelungat. Unii de- duc de aici, că monarcul ar fi foarte dispus de a însărcina érăși pe contele Taaffe cu formarea cabinetului, la casă când prințului Windișgraetz nu i-ar succede stabi- lirea unui program mulțumitor ou șefii partidelor coalesate.

Budapesta, 7 Noemvre. Aici dom- nesce, în cercurile parlamentare gu- vernamentale mare neliniște din cauza amânării decisiunei prea înalte privitoare la aprobarea prealabilă a proiectului de lege asupra căsăto- riei civile. Éri și așși s'au ținut mai multe consilii ministeriale, ceea ce este privit ca un semn, că gu- vernul a dat de piedecă în pri- vința acestă. Ministrul președinte Wekerle a plecat așși la Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

seanu nu m'am înșelat, afirmându, că românii au iubit pe M. Kogălniceanu și că până li este memoria lui.

Voi, cetățeni, ați venit, nu ca să as- tați, ce așși eu de a vă spune des- M. Kogălniceanu. Nu minutarul, care în ora, crează timpul pe care 'lă mă- și eu, în graiul meu am a sa- mără figura a lui M. Kogălniceanu, și a crea un tip necunoscut. Voi veniți aci ca să salutați amintirea lui și să-l vedeți privind mereu spre răsărit, spre acelu colț înălțat, de a căreia pierdere nu este deosebită. Marea împărăție, care supărată de dea acelu pământ cu bună ne amenința dicendă: — Voi or- oștirea mele să desarmeze oștirea M. Kogălniceanu răspundea:

O oștire, care numără mii de cava- St. George și mii de cruci ai Stelei, să desarmă de altă oștire, nu, oi desar- me pe inamic.

Se oșță velul de-asupr achipului ve- elu acelu, care așa scia grăi în ale României și cu mine să stri- Trăiască memoria lui M. Kogălni-

Trăiască Carol I. sub care un mi- nistru român pută astfel grăi la acelu putite împărat!

Trăiască Carol I, care și așși dă pildă țerei, cum se cade să fiă onorați servitorii ei și ai Tronului, trimițându la acestă ser- bare ou coronă. prin d. Colonelul și adju- tantul Beresteanu!

Trăiască Galații, cari cei dintăiu au cultul bărbăților mari ai țerei.

D-lui Urechă i-a răspuns primarul orașului Galați, d-lă Poenaru, mulțumindu i pentru nobilul și patrioticul dar, ce l'a făcut orașului și asigurându-l, că bustul ilustru lui om de stat va fi păstrat ou sfînțenia, ca un odor scump.

Ală treilea discurs a fost al d-lui Scriban, membru în consiliul comunal și profesor la școlă comercială. D-sa a ce- tită și actul de donațiune, care a fost iscalit de toți căi au luat parte la ser- bare în mod oficial.

A vorbit apoi d-lă Mihailescu, pro- fesor la școlă comercială, în numele cor- pului didactic din Galați, arătându, că marile acte severite de principele Cuza pentru România au fost inspirate de Ko- gălniceanu.

Ală cincilea discurs a fost al d-lui Nebunel, redactorul ziarului „Galații“. D-sa a arătat însemnătatea lui Kogălniceanu ca publicist.

Ală șeselea discurs a fost al d-lui Calianu, rectorul Universității din Iași. D-sa a arătat meritul ce-lă are Ko- gălniceanu pentru ntemeierea universității din Iași.

A vorbit după aceste în numele studenților din Iași d-lă Spiridon Popescu; ér în numele studenților universi- tari din Bucuresc reprezentantul lor, d-lă Vasiliu. Un punct foarte însemnat din vorbirea acestuia, care a atras aplause mulțimii în timp de mai multe minute, a fost punctul în care oratorul a tras o paralelă între situația în care a luptat Kogălniceanu pentru unirea principatelor și situația de astăzi.

La urmă a venit delegația studenți- lor macedonen. Dintre dășși a vorbit d-lă Muonu. Din discursul d-sale a fost interesantă partea, în care a dist, că ser- barea de astăzi ne va da noue puteri pen- tru a face ca Balcanul și Carpatul să-și dea mâna.

Toți oratorii au pus corone pe bus- tul lui Kogălniceanu. Corone s'au mai

dat: de cătră Rege prin adjutantul său, de Academia Română, de Universitatea din Iași și din Bucuresc, de Ateneul român din Bucuresc, de profesorii din Galați, de primăria, de loeul din Galați ș. a. ș. a.

Dela parc, delegații și mulțimea, în frunte cu musica militară, s'au dus să vi- siteze biblioteca orașului, fundată de d-lă Urechă și instalată în liceul din Galați.

Mare însuflețire a domnit în totă de- cursul solemnității. S'era s'a oferit d lui Urechă, delegațiilor și studenților univer- sitari un banchet, care s'a terminat la 11 ore prin aceea, că toți asistenții s'au dus la bustul lui Kogălniceanu, unde s'a cântat „Deșteptă-te Române“.

Étă și inscripțiunile de pe soclul, pe care e așșat bustul:

Lui

Mihail Kogălniceanu

6 Sept. 1877. † 20 Iulie 1891.

Pe partea despre apus:

Municipiului Galaților

senatorele

V. A. Urechă

incredința acestă monument în Octomvre 1893.

r. i.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Noembrie 1893.

Renta ung. de aur 4%	115.—
Renta de corone ung. 4%	93.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	126.20
" " " " argint 4 1/2%	100.—
Oblig. " " " de ost. I. emis.	122.25
Bonuri rurale ungare.	94.25
" " " croate-slavone.	98.—
Imprum. ung. cu premii.	151.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	96.70
" " " argint "	96.50
" " " aur "	119.—
Losuri din 1860	144.50
Acții de-ale Băncii austro-ungar.	993.—
" " " ung. de credit.	408.—
" " " austr. de credit.	332.75
Napoleonori	10.13
Mărf imp. germ.	62.60
London (lire sterlinge).	127.40
Rente de corone austr.	95.90

Cursul pieței Brașov.

Din 8 Noembrie 1893.

Banote rom. Cump.	10.05	Vând.	10.09
Argint român.	9.99	"	10.04
Napoleon-d'ori	10.06	"	10.10
Galbeni	—	"	—
Ruble rusești	—	"	—
Mărf germane	61.90	"	—
Lire turcești	—	"	—
Scris. fonc. „Albina” 6%	—	"	—
" " " 5%	101.50	"	102.50

Nr. 13187—1893.

PUBLICAȚIUNE

Spre scopul predării noii clădiri a unei măcelării definitive pe locul fostei fabrici de hârtie, strada fabricii în Brașov, oarea clădire are de-a fi gata până în 30 Septembrie 1894, se va ținea Joi în 14 Decembrie 1893, la prânz la 12 ore, în biroul ofiului economic orășenesc, o pertratare scripturistică de oferte. Spe se se pentru clădită reprezintă conformul preliminarului detaliat de spese-suma de 110186 fl. 83 cr. v. a., acceptându-se pentru întreaga clădire numai oferte generale. Ofertele scrii pturistice, timbrate și sigilate, au de a se aşterne cel mult până în 14 Decembrie 1893, la 11 ore înainte de prânz, (după timpul mediu european) la D-lu primariu Francosou de Brennerberg, observându-se, că ofertele mai târziu aşteruate se vor respinge. Ofertele sunt de a se provedea cu un vadiu de 5% din amintita sumă. Vadiul pôte fi în parte gata seu în hârtii de preț. Ofertele au ca să conțină mai departe în cifre și litere scădământul din suma preliminară de spese, exprimat în procente și în suma totală, și în fine dechierațiunea oferentului oarecândă sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune la condițiunile necondiționat.

Acela alu cărui ofertă se primesce, se obligă, ca după aprobarea ofertului să reintregescă ca cautiune vadiul cu 10% din suma oferată.

Planurile de clădită, preliminariele de spese, condițiunile de oferte și acele contractuale, precum și tarifele de preț se potă examina de cătră interesați în biroul ofiului economic orășenesc din Brașov în decursul ôrelor ofiioase ordinare și la cerere se potă și copia.

Brașov, 27 Octomvre 1893.
279 1—3 **Magistratul orășenesc.**

PUBLICAȚIUNE

În pădurea „BRANIȘTEA” de pe hotarul comunei Poiana Mărului, proprietatea comunei bisericesci de naționalitate grecăscă din Brașov, se voră vinde copacii însemnați și anume:

1252.51 m. c. în 1203 trunchi de ștejar
120 70 " " " 466 " " fagă
26.03 " " " 153 " " mestecăni și de plopă, la licitație publică, care se va ține în 8 (20) Noemvre la ôrele 9 dimineața, chiară la fața locului, adecă în pădurea Branistea, în totală seu în părți, ori în fine cu trunchiulă.

Protocôlele de prețuă, precum și condițiunile de vândare se potă lua spre cunoscintă în cancelaria comunei bisericesci, Têrgulă cailoră Nr. 12 inaintea amediului în decursul ôreloră de ofiicu.

Brașov, 15 (27) Octomvre 1893.

Comuna bisericăscă din cetate de naționalitate grecăscă în Brașov.
276,3—3.

JERECZ-COGNAC
Joriginal

introdus în totă Europa, cu mare succes, product de vin alb curat andalusian din Riva.

RUBIO & COMP., JEREG.

Butelia 3 fl.

Se pôte procura prin

G. I. NICA
Brașov.

272,3—16

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potă cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeira I. Gross.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrisei administrațiunii. In casulă publicării unui anunț mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cătră publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Convocare.

Onoratele Dómne membre Reuniunei femeiloră române locă se invită la adunarea generală ordinară, ce se va ținea în sala de școlă a Duminecă în 7/19 Noemvre a. c., în sala cea mare de ofiicu școloră la 3 ôre p. m.

Brașov, 24 Octomvre 1893.

Agnes Dușoiu
președinte.

278 1—1.

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTULĂ DE CREDITĂ
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA”
FILIALA BRAȘOVĂ,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară

primesce depuneră spre fructificare pe lângă 4 1/2 % și plătesce însași darea de venită pentru ele.

Escomptează cambiă;
Acordă împrumuturi cambial-hipotecare, până la jumătate din valoarea ipoteci;
Lombardează efecte și monete, acordândă 85% din valoarea de curs, și
Giuaveri și mărfuri acordândă 2/3—3/4 a valorii loră de împrumută;
Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cotate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulă dărilor, recomandândă mai alesă pentru plasări de capitală diferitele efecte române cari pe lângă cea mai mare asigurată oferă ună produsă de peste 5% cară se află totdeauna de vândare la cassa institutului în Brașov;
Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încasări și eliberează asemnate asupra tuturoră piețeloră, mai alesă din România;
Rescumperă fără nici o detragere cupone, le escomptăză naintea scadenței loră și cumperă cu cele mai bune prețuri cupone dela efecte române;
Ingrigesce în comisiune ori și ce transacțiă ajutată fiindă de legătură ce le întreține cu firme de rangulă primă în Budapesta, Viena și Bucuresci de a putea servi clienței sale în celă mai oulant și folositoră modă;
Dă cu chiriă magazine și locuri de depou pe teritoriulă seu alături de gara reg. ung. de stat și legatū cu acăsta cu două căli ferate, Strada Gării Nro 45, și în fine
Face asigurări asupra vieții omului, ca reprezentantă a societății de asigurare „EQUITABLE” din New-York, după condițiunile avantajoase ale acestei societăți, în tôte combinațiunile.

Biroul: piață, tîrgulă boteloră Nr. 22. etagiulă I.
Ôre de ofiicu: 1/2 8—1/2, ôre de cassă: 8—1.

CALENDARULĂ „AUROREI”

pe anulă comună 1894.

Cu portretul episcopului IOANĂ LEMENI și alte multime de ilustrațiuni frumoase.

Din cuprinsulă variată și interesantă ală acestui Calendară semnămă aici:

I. Partea calendaristică: Cronologia pe anulă 1894. — Păcălia pe anulă 1894. — Sărbătorile și alte dăile schimbătoare la răsăriteni și apusenă — Posturile. — Regentele an. 1894. — Eclipsele seu întunecimile. Cele 4 anutimpuri astronomice. — Semnele pentru fazele lunei. — Calendară juliană-gregoriană — Meteorologie. Sôrele. — Fazele lunei. — Schimbările timpului după planete. — Têrgurile (după datele ofiioase cele mai din urmă.) Serviciu postală și telegrafic. — îndreptari financiară.

II. Partea de cetitū: Ură și dragoste. (Novelă populară). — Moțulă bătrân. (Poesie.) — Mama. (Studiu caracteristic.) — Cătră Prea sânta Feciôră. (Poesie.) — Căsătoria și înmormântarea la Romană. — O crimă misterioasă. (Istorisire din viața americană). — Ruga dorilor. (Poesie.) — Higienă: Câte cuvinte despre febrile tifoide seu tifosulă, ori în termenă populară: lungôrea. — Notițe folositoare. — Glume: (mare parte ilustrate) Iubitorulă de libertate. — Scusă. — Pricepere copilărescă. — Servitorulă credinciosă până la môrte. — La școlă ovreiască. — Ce-a mai rămasă. — La sfârșitulă. — După divorț. — Răspunsulă măcelarului. — Copilă modernă. — Intrădoi egoiști. — O telegramă neguțătorească. — În menagiū. — Să născută înainte de véculă seu. — Puțină periculosă. — Amoră modernă. — De-ale copiiloră. — Ilustrațiuni. Publicațiuni.

Se pôte procura dela Tipografia „Aurora” A. Todoran în Gherla-Szamosțijă.
Câte ună esempl. cu 30 cr. + 5 cr. porto postală, eră 6 esempl. cu 1 fl. 60 cr. sped. franco.

275,3—2

Curată reciprocitate. — Fără acționari.

Totă venitulă revine celoră asigurați.

Celă mai mare și bogatū institutū de bani din lume.

Fondulă de asigurare

907 milioane
franci.

The Mutual
societate de asigurare

Subdirecțiunea
Brașov

29—*

Asigură viața după modalitățile cele mai diferite și mai favorabile.

Cu prospecte și cu cele mai bune informațiuni servesc:

la Brașov, ulița Neagră Nr. 45.